

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadóhivatal:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám alatt a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Ismeretlen kéztől és névtelenül érkező közleményeket nem adunk ki.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petisior térfigata 15 fillér. Többesziéri hirdetésnél árkedvezmény. Nyilttér sorá 50 fill.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezészerűbben postautalványon eszközölhető. **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

A községi- és körorvosok ügye.

A vármegye törvényhatósága ritkán van abban a helyzetben, hogy közegészségügyi intézkedésekkel foglalkozzék a közgyűlés termében.

A világért sem akarjuk a törvényhatóság érdemét kisebbíteni azon nevezetes kérdés tárgyalása alkalmából, melyre lapunk mult számának első cikkében utaltunk, sőt elismeréssel és méltó díesérettel kell kiemelni azt, hogy a vármegye ez alkalommal sem tagadta meg régi tradícióját, mert hálára kötelezően gondoskodott a községi és körorvosok jövő sorsáról abban a tekintetben, melyben a feladat a belügyminiszter, illetve a törvény és a végrehajtási utasítás által reá hárított.

Ez tulajdonképp a belső tartalomra vonatkozik, de ha a külső képet tekintjük, bizony elszomorító az, hogy a közegészségügyi kérdések a megye törvényhatósági bizottsági tagjainál kevés érdeklődést keltének fel.

A november 30-án megtartott közgyűlés iránt a részvétlenség meglepő volt. Alig néhány bizottsági tag gyűlt össze a földszinti volt pénztári helyiségben. A vezérfértiak közül egy-kettő volt látható csak, s ezek részéről sem egészen méltányos megnyilatkozások és kritikai megjegyzések hangzottak el.

Mint említettük, dr. *Meskó Miklós* a vármegye jeles tiszti főorvosa egy — a bizottság és az állandó választmány által teljes egészében helyesléssel elfogadott szabályrendelet tervezetét dolgozott ki, s ezt pontonként tárgyalta a közgyűlés, melyen *Fáy Gyula* elnökölt — s *Forrásh Gyula* tb. főjegyző adta elő a javaslatot.

A legfontosabb ütköző pont volt a lakásügye. Erre nézve a törvény és a végrehajtási utasítás világosan rendelkezik, hogy a községi és körorvosnak lakás vagy lakbér jár. A lakbér egyöntetűen évi 500 koronában állapított meg, az alispán előterjesztésére azonban a törvényhatósági közgyűlés, a hol lakás nincs, kötelezheti a községet 3 szobából, 1 rendelő-szobából, konyha,

kamara, melékhelyiségekből álló és a szokásos kerttel bíró lakás építésére.

Ez ellen foglalt állást *Szentiványi Árpád*, a községekre újabb terhet róni nem enged, s nem tartotta indokoltnak, hogy a községi és körorvosokkal kivételt tegyenek mikor más tisztviselővel szemben nem járhat el kivételesen a törvényhatóság.

Nagyon természetesnek és helyesnek találjuk, sőt a törvény is előírja, hogy a községek vagyoni érdekeinek és háztartásának zavartalan fentartására a törvényhatósági bizottság szigorúan ügyeljen fel, de azt mellőzhetlen jogos kívánságnak találjuk, hogy egy diplomás orvosnak, ki családi állapításra és általában arra van hivatva, hogy munkás életét egy körben és egy községben élje le, meg legyen a joga az előírt megfelelő lakáshoz. A szabályrendelet nem luxus, hanem egy családnak megfelelő lakást körvonalaz és állapít meg.

Igy történt, hogy a szabályrendeletbe egyszerűen annyit vettek be, hogy a körorvosnak a törvény rendelkezésének figyelembe vételével 500 korona lakbér jár az egész vonalon.

A miniszteriumban jól tudják, hogy milyen lakásminizériákkal kellett küzdeni eddig a vidéki községi és körorvosoknak, s éppen ezért precízizozta a törvény és végrehajtási utasítás, hogy milyen lakásra lehet igénye az orvosnak. Nem hisszük, hogy el fog siklani a miniszterium a fellet, ha ez a szabályrendeletben nincs világosan kitéve, mert akkor a szabályrendelet nem az ő intencziói szerint készült.

A végeredmény az, hogy a közgyűlés a jelzett módosítással elfogadta a szabályrendeletet, és megtudtuk, hogy a községi- és körorvosok javadalmazásához a belügyi kormány 64483 kor. 28 fillérrel fog hozzájárulni, s összesen évi 10000 koronával kisebb az eddiginél azon összeg, melylyel a községek megterhelhetése járn fog.

Kétségtelen, hogy a magyar községi és körorvosi kart, mely eddig mostoha gyermeke volt az államnak, mély hálára kötelezte a belügyi

kormány akkor, mikor anyagi helyzetén ilyen nagyot lendített, de háláérzettel kell fogadniok a közegészségügy óreinek a törvényhatóság által nyújtott előnyös helyzetjavítást is, melylyel a fuvar és a látogatási díjakat, továbbá a lakbért szabályozta.

Eddig azt érezték és tudták a körorvosok, hogy az ő anyagi és erkölcsi helyzetük javítására vonatkozó minden kívánság és kérelem az egész vonalon bizonyos érthetetlen ellenszenvvel találkozott, s ha valamely állategészségügyi intézkedés volt szükséges, az egész apparátus mozgósítva lett. — Nem volt olyan nagy áldozat, mit a lovak és ökrök épsége és egészsége érdekében meg ne hoztak volna, de az ember egészsége — no ezzel magán a betegen és a doktoron kívül kevés ember törődött.

Lehetséges, hogy ez a nemtörődömség, a hitvány fizetés, az örökös zaklatás s ezzel szemben a kívánalmak meg nem hallgatása és nem teljesítése szülte azt, mit az egyik megyebizottsági tag is felhozott, hogy t. i. az orvos urak egy némelyike felületesen, sehogy sem végezte dolgát, durva, goromba volt a néppel, „eltagadta magát” stb. stb.

Hát ha ez volt is eddig, reméljük és elvárjuk, hogy ezután nem lesz. — A vármegye közönsége készséggel nyújtott segédkezet a miniszternek, hogy azon magasztos ezél, mely a községi- és körorvosok helyzetjavítása folytán a törvényben contempláltak, eléressék. — És ezért az orvosi kar csak elismeréssel és köszönettel tartozik.

Igaz, hogy a törvény jóval több teendőt ró a közegészségügy szolgálóra, de miután megfelelő anyagi javadalmazást is biztosít, — mert hiszen egy körorvos fixuma 3600 koronára is felmehet — bizonyára készséggel, jókedvvel és humánus módon fogják végezni kötelességüket a szenvedő emberiség javára, annnyival inkább, mert a belügyi kormány áldásos intézkedésének koronája még ezután következik, amennyiben a törvény tudvalevőleg azt is kimondja, hogy egy

TÁRCZA.

A vihar.

Elbeszéli: HOCK JÁNOS.

Harmadéve Dél-Franciaországba utaztam az Adria fiúme—szicília—marseillei vonalán. Fiumében hajóraszállás előtt összeváltam a piazza Adamichon a könyvtárusnál egy esomó folyóiratot és fizetett, hogy legyen mit olvasnom utközben. Első este az ágyban elővettem az egyik olasz folyóiratot, — ha jól emlékszem, a milánói Treves-czég kiadványa volt, hogy legyen min elaludnom. Lapozgattam benne. Egyszer megakad a szemem egy kis nautikai cikkken. Mit is olvasna az ember, mikor odakint a tenger mormol, ha nem nautikai cikket!

Hát igen ügyes, igen eleven volt az a cikkkecske. Sőt azt mondom, olyan pompás népszerűsítése a hajós ismereteknek, a milyenre még alig akadtam. Tüstént megértettem belőle: mi a chronometer, mi a sextans, mi a log. Hát legalább nem leszek itt a hajón egész talusi ember.

Másnap ebéd alatt a kapitány urakkal már az idő és a sebesség mérésén vitatkoztam; s mikor csodálkoztak rajta, honnan tudom én ezt a sok műszót és mindent, megvallottam, hogy abból az olasz folyóirathól.

— Mert az a cikk igazi remekmű; névtelen írja nemesak tengerész, hanem művész is. Vajjon ki lehet?

A harmadik kapitány (kis barna fiatal ember) csöndesen elmosolyodott magában. Aztán kiitta a borát és fölment a hidra.

Mi a manó?

Délután megcsiptem őt odafönt:

— Miért mosolygott Ön, mikor ama cikk szerzőjéről beszéltem?

A kapitány elpirult egy kicsit:

— Azért, mert ezt a semmiséget én irtam.

De én erősen gratuláltam a derék ifjunak. Bizony

kár, hogy a log-könyvbe irogat az olyan ember, a kinek így fog a pennája. Beszélni fogok a miniszterrel, hogy a tengerészeti hatóságnál, vagy a révkapitányságnál gondoskodjék számára valami szép kis nyugalmas állásról.

A fiatal kapitány szerényen mosolygott:

— A kollegáimnak ne szóljon tisztelendő ur. Röstelleném, ha tudnák, hogy firkálok is néha.

Meltettánál vihar kapott elő bennünket. Barit meg sem közelíthettük. Reméltük, hogy Catania felé jobb idő lesz. De az orkán nőttön-nőtt. Engemet a tengeri betegség nem bánt. A paranshidról néztem a zöld vizek zordon hegyes vidékét: a roppant hullámokat. Feesegni is szerettem volna a kapitány urakkal. De a kapitány urak nem igen voltak jókedvűek. Harapógóval kellett belőlük kihuzni a szót.

Ejszaka jól aludtam volna, ha nem kell minduntalan az ágy szélébe kapaszkodnom, hogy ki ne vessen a hajó ingadozása. És hallgattam, mint mérsékli a gépész a csavar forgását, mikor a hajó tara kiemelkedik a vízből. S ugyanakkor azt is észrevettem, hogy a gép lassan jár. Vajjon miért nem haladunk mi con tutta forza?

Reggel aztán megtudtam.

Elég jó kedvvel kapaszkodtam töl a hidra, de megdöbentett, milyen hosszú képe van odafönt mindenkinek. Legkivált az én generális kapitányomnak.

Hát azért nem haladunk teljes erővel, mert a szén fogytán van. Takarékoskodni kell vele. Egy kis mulasztás történt: nem vettek be eleget. Jó időben elég lett volna, sőt untig elég. De most . . .

Ejnye, ennek tele se tréta!

S ezt aztán még erősebb meggyőződéssel mondtam másnap.

Most már ugy volt, hogy egyenest Malta felé törekszünk. De Otrantonál ugy oldalba kapott bennünket a vihar, hogy azt mondtuk, a mit az egyszeri török kapitány: „Malta jok!” (Malta szigetje nincs!) S immár a comandante is erősen ránczolta a homlokát. A kis kapitány meg sápadt volt, mint a rongy.

Baj van, igazán baj van!

Mert a szén füstté változva csak egyre gombolygott kifelé a kürtön; s vajjon meddig tart még benne? Hátha csak estig, s akkor mi lesz velünk?

A vihar tombolt. A hidon lenni nem lehetett többé veszedelem nélkül, mert az átesapó hullámok majd elragadták az embert. A comandante szigoruan követelte, hogy menjek le a terembe.

Ott is rossz világ volt. Kimozdult a helyéből és összetört minden, ami mozdulhatott és törhetett. Kapaszkodtam a divánon egy lámpás meg nem tudom hány tányér cserepei közt.

Egyszer csak betántorog az én kis kapitányom, s az asztalban fogódzva, megáll előttem:

Tisztelendő ur, szeretnék valamit mondani.

— Kérem tessék . . .

— Emlékszik arra az olasz folyóiratra?

— Melyikre?

— Arra, a melyikben az a nautikai cikk volt.

— Hogyne!

— S ugy-e arra is emlékszik, hogy én azt mondtam, hogy azt a cikket én irtam?

— Arra is emlékszem.

— Hát tisztelendő ur . . . hát megvallom, meg kell valanom, hogy . . . hogy azt a cikket nem én irtam!

Ezt mondta a kis kapitány. És könny esillogott a szemében. Azzal kiszaladt, azaz kibotorkált a teremből.

De én nem mosolygottam. Mert eszembe jutott Jónás próféta igéje: „Tudom, hogy én miattam támadott ez a nagy vihar titeátok.” Meghatott pillantásom kísérté, a hívót, az igaz embert.

És most kegyeteken a sor, hogy mosolyogjanak vagy ne mosolyogjanak.

. . . Félóra mulva elült az orkán. A szél kedvezőre fordult. Alkonyatkor már alig volt fodros a tenger. Este vigan vacsoráztunk Malta kikötőjében.

éven belül a községi- és körorvosok nyugdíjintézményére vonatkozó tervezet is elkészül.

A rendkívüli közgyűlésről következőkben referálunk:

A vármegye rendkívüli közgyűlését Fáy Gyula főispán üdvözlő szavakkal nyitotta meg, s mindjárt hozzáfogtak a községi- és körorvosokra vonatkozó szabályrendelet tárgyalásához.

Pontonként tárgyalták a szabályrendeletet, melyet a vármegye egészségi ügyeinek hivatott és széles látókörű előadója: Dr. Meskó Miklós tisztí főorvos készített. Az a fontos újítás, hogy a körorvos *nemcsak minden hónapban tartozik* a kört beutazni, de *kéthetenként az előre megjelölt községekben rendeltet kell tartania*, s ekkor legalább 2 óra hosszát a községben időzni, — általános helyesléssel és megnyugvással fogadtattott.

A lakáskérdésnél Szentiványi Árpád szólalt fel, s tiltakozik a községek megnyomorítása ellen, mert ha a törvény kötelezi a körorvosnak megfelelő lakás építésére, ez jelentékeny terhekkel jár, melyeket a községek el nem bírnak.

Az alispán ugyan felvilágosította a közgyűlést, hogy e tekintetben a törvény és végrehajtási utasítás világosan rendelkezik, mégis azt határozták, hogy a szabályrendelet tervezetének megváltoztatásával csupán a lakbér 500 koronát állapítják meg a törvényre való hivatkozással.

Hámos László azt a kérdést vetette fel az orvosok rendelkezési érdekében, hogy meg van-e állapítva: ki a vagyonos és ki a szegény? Dr. Meskó Miklós főorvos felvilágosítással szolgált, hogy szegény az, kinek részére gyógyszert az orsz. betegápolási alap terhére rendelnek az orvosok, a többi beteg vagyonosnak tekintendő.

Hámos László még külön hangsúlyozni és kiemelni kívánta, hogy a körben rendelést tartó orvos rendszerint legalább két óráig s szükség esetén tovább is időzön a körben.

Ezután a szabályrendelet elfogadtattott, s ezzel kapcsolatban előterjesztett a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség jelentése és kimutatása a községi- és körorvosok javadalmozásáról.

A főkimutatás szerint: *Kenygyel* János, esetneki és *Schwarz* Márk tiszlezi községi orvosnak az állam terhére 1908. utolsó négy hónapjára egyenként törzsfizetés 533 kor. 33 fillér, korpótlék 266 kor. 67 fillér, összesen 800 kor., 1909. évre pedig törzsfizetés és korpótlék összesen egyenként 2400 kor.

A 22 körorvosnak 1908. utolsó négy hónapjára az összes törzsfizetés és korpótlék részlet 14399 kor. 94 fillér, az 1909-ik évre pedig az állam által fizetendő összes korpótlék és törzsfizetés 43683 kor. 34 fillér. A községi és körorvosokat 1908. szept. 1-től 1909. decz. 31-ig megillető állami hozzájárulás végösszege 64483 korona 28 fillér.

Dr. Meskó megyei főorvos magyarázattal szolgált, hogy a törzsfizetéseket és a korpótlékeket az állam vállalta magára úgy, hogy előbbi egyenként 1600 korona, a korpótlék pedig 200 korona ötödévenként, azonban négyenél több, tehát 800 koronánál nagyobb korpótléket nem ad az állam.

Bornemisza László alispán szintén hozzászólt a tárgyhöz s megnyugtatta a közgyűlést, hogy a községek 10000 koronával kevesebb összeggel lesznek megterhelve, mint eddig voltak a körorvosok fizetése által. Konstatálja, hogy a méltányos megoldás folytán tisztességes megilletés van biztosítva a községi és körorvosnak, többen vannak, kiknek évi 2400 kor. törzsfizetésük, 500 kor. lakbérük van, ezenkívül fuvar és látogatási díj, úgy hogy szorgalmas körorvosnak meg van adva a mód arra, hogy maga és családja jövő sorsa biztosíttassék.

Az elfogadott szabályrendelet és a számvevőség kimutatásának tudomásul vétele után a *garamszécsi* népi iskola építésére felveendő 54000 koronás kölcsönügylet tárgyaltattott, s miután a kormány az erre vonatkozó határozat jóváhagyását attól tette függővé, hogy a vármegye törvényhatósága szavatosságot vállal-e az összegért, a közgyűlés a szavatosság elvállalását kimondotta.

A „Napközi Otthon” megnyitása.

Ismét megnyitották a Napközi Otthont!

Ismét meleg szoba várja a didergőket. Meleg ebéd az éhezöket. Minden nap. Minden délelőtt. Egész télen! Régi dal, régi dal régi dicsőségről. Emberséges szívek nagy szeretetéről!

Mégis, mégis mintha örvendetes új jelekről, új nyomásokról is beszámolhatnánk.

Az ide, immár 6-ik megnyitó minden mozzanatán az *állandóság* érzete, biztossága érzett. Ilyen volt az ünnepség helye; ilyenek a szereplő és ünneplő személyek; ilyen az elhangzott szebbnél-szebb beszédek hangja, tartalma is.

A „Napközi Otthon” városunk előrelátó, a jövőért dolgozó polgármesterének és büles munkatársainak érdeméből az új állami leányiskola palotájának souberrain-jében pompás, világos és tágas 3 szobát nyert. — *állandó otthon!*

A megnyitón, folyó hó 3-án 12-kor odasereglett az új iskolának térs tornacsarnokába városunk színe-java, a kit csak vissza nem tartott a betegség vagy a kötelesség. Nagyrészt a tavalyi, az azelőtti és a 6 év előtti közönség. Városunk szépséges asszonyai, leányai; jótékony férfiak, köztük sok vezérember, a polgári leányiskola IV. osztálya, — ez a jövőt hirdető bájos tavasz! és a 79 főnyi éhes, iskolás gyermekcsereg: a „Napközi Otthon” jótéteményesei.

Ott ültek az asztalfőn, az intézmény lelke, megalapítója *Samarjay* Jánosné, növegyleti elnök körül: *Marikowszky* Istvánné, a fáradhatatlan igazgató, *Lukács Géza*, vármegyei főjegyző, mint gondnoksági elnök, *Pogány* István kir. tanfelügyelő, *Dr. Lichtschein* Adolt gondnoksági alelnök, *Dr. Kovács* László polgármester, *Dr. Veres* Samu főgimn. igazgató, *Czinke* István ref. lelkész, és esetneki *Gyürky* Pál ev. főesperes, *Medvezky* Sándor kir. közjegyző, *Kathona* Géza, *Matolcsy* Pál, *Török* József és *Fülep* Béni igazgatók, *Loysch* Odón, *Geduly* Géza, *Bihary* István, *Fekete* Mihály és *Bódy* Dénes a baloldalon.

Jobboldalt sűrű 2 sorban a mi jóságos hölgyeink, nemes urasszonyaink, bájos leányaink: *Adorján* Lőrinczné, dr. *Balsay* Dezsőné, *Czinke* Istvánné, *Csáder* Antalné, *Csapó* Józsefné, *Fábry* Zoltánné, *Fülep* Bénié, *Geduly* Gézánné, id. *Gyürky* Pálné, *Kovács* Lászlóné, *Kriszta* Tamásné, *Lukács* Gézánné, *Szakall* Andrásné, *Szabó* Károlyné, *Széplaky* Lajosné, *Szelezky* Árpádné, *Tóth* Béláné, *Török* Klemma, dr. *Veres* Samuné; — *Adorján* Lili, *Czinke* Ilona, *Geduly* Gizé, *Lukács* Margit, *Szakall* Lenke stb.

Mind, mind ismerős és állandó látogatói, pártfogói a humánus intézménynek! Támogatói a kiváló vezérnek.

A lefolyásában is szép és megkapó ünnepséget boldog östérrel, lelkes lendülettel nyitotta meg *Marikowszky* Istvánné szép beszéddel, melynek nyomán meleg éljenzés zendült fel a teremben, meleg igaz érzés szökött a szívekbe.

Majd *Lukács* Géza, az állami iskolák köztisztelőiben álló nagy munkásságu gondnoksági elnöke emelkedett szólásra s a nála megszokott keresetlenséggel és közvetlenséggel méltatta, osztatlan tetszés mellett a helybeli jótékony növegylet nagyeremű elnökének, munkás tagjainak *üznetlen*, emberszerető tevékenységét, a kik úgy gyakorolják az erkölcsi jót, hogy „csupán a jól teljesített feladat nyomán takadó jóleső öntudatban keresik egyedül az érdemet, az elismerést!” Örömmel, elismeréssel üdvözlöi őket ez emberszerető alkotásuk megnyitóján, s kíván nekik sok sikert, sok lelki örömet s a „Napközi Otthon”-t a gondnokság nevében is megnyitja.

A mindkét oldalról felzúgó éljenzés hirdette, hogy szép beszéde mindenre mély és maradandó hatást gyakorolt.

Hasonló hatással, sikerrel szólalt fel városunknak minden szép és jó eszmét, intézményt, hathatósan támogató polgármestere: dr. *Kovács* László. A ki megköszönvén a megnyitó beszéd figyelmét, nemes hevülettel és lendülettel fejtette ki a jóleső igazságot, hogy a 6 év előtt megnyitott jót. intézmény közszükséglet pótol, a 6 év előtt elvetett eszme átmenet a köztudatba és ott áldásos gyümölcsöket termelt. Majd átadván a Rimaszombat város közönségének áldozatkészségéből emelt új helyiségeket a Napközi Otthon ezéjaira, szívből kívánta arra Isten áldását: Sikerüljön, ugymond, a szeretet üzenetlen munkája! Teljesítse a Napközi Otthon szép ezéjait!

Alig esendesült el a szép beszéd nyomán támadt általános helyeslés, midőn *Marikowszky* örömmel adta tudtul, hogy a növegylet elnökéhez: *Samarjay* Jánosné-hoz ismeretlen helyről, magokat megnevezni nem kívánó emberbarátoktól 100 koronás adomány érkezett a N. O. ezéjaira, esetleg az intézmény állandóságát megteremtő *Drusiner*-alap növelésére.

Jól sejtették, jól tudják az üzenetlen emberbarátok, az emberszerető névtelenek, kikhez forduljanak, kiket támogassanak.

Rimaszombat és Vidéke jót. Növegylete élén az ő nagynevű elnökével, ennek közmondásos, legendás áldozatkészségével — nagy eszével, nagy szívével — emberbaráti alkotásainak pusztán társadalmi uton történt fenn-tartásával: a legjobb hely és a legméltóbb a pártolásra.

A Napközi Otthont is ez az elnök, ez az egyet, ez a társadalom teremtette meg. Ez tartotta fenn immár 5 éven át.

Az a 39 fiú és 40 leány, összesen 79 szegény, éhező iskolás gyermek, a kik az első ebédén folyó hó 3-án oly igaz örömmel és mohósággal nyeldeste azt a jóillatú gulyáslejt, megérdemli a támogatást.

Akik az első napokra megtöltötték az éléskamrát és a N. O. pénztárát, jó példával jártak elől. (Az Isten áldja meg őket!)

Megnyitott immár a Napközi Otthon!

Meleg szoba vár 79 didergőre, Meleg ebéd 79 éhezőre.

Hogy így várjon minden délelőtt, zivataros, hideg télen; aki szegény — ifjú vagy vén — ne legyen kizárva: legyen gondunk, *adalkozunk* szeretettel rája. —

A gazdasági egyesület gyűlése.

A Gömör- és Kishontvármegyei Gazdasági Egyesület folyó évi november hó 29-én tartotta Tornaúján igazgató választmányi gyűlését *Szentiványi* Árpád elnöke alatt.

Előszörban *Fodor* Jenő titkár számolt be az egyesület legutóbbi működéséről, mely szerint a földművelésügyi miniszter támogatása mellett 52 drb. első minőségű tenyészcsőzt szerzett be Dunántúli vármegyéből, a melyek teljesen díjtalanul lettek hazaszállítva, s a kisgazdák között kedvezményes áron kiosztva. Dacára annak, hogy a Dunántúli marháarak napról-napra emelkedőben vannak, a Gömörmegyei kisgazdák szívesen áldoznak a jó tenyészanyagok meghonosítása és elszáporítása érdekében. Az ez iránti érdeklődést nagy fíradással bár, de mégis sikerült az közgyűlésnek telkeltetni.

Titkár jelenti, hogy október 25-én Rimaszombatban, november 1-én pedig Pelsőzön rendezett az Egyesület állatdíjazásokat, a mely helyeken 2200 korona díjat osztott ki megyebeli kisgazda tenyésztők között.

November 15-től a földművelésügyi miniszter állami vajmestert osztott be az egyesület mellé, a mely közeg a megyében részint új tejszövetkezeteket alakít, részint pedig a már meglévő tejszövetkezeteket ellenőrzi és felülvizsgálja.

Közvetített az Egyesület kisgazdák részére 6 wagon műtrágyát és 10 különféle gazdasági gépet.

A jelentés tudomásul vétele után *Fodor* Jenő titkár előterjesztette az Egyesület által rendezendő állatdíjazások bírálati tervezetét. A választmány csekély módosításokkal hozzájárult. A tervezet lényegesebb pontjai azok, hogy az egyesület csak olyan állatokat díjaz, a melyeket a megyében az illető gazda maga nevelt, vagy legalább egy év óta birtokában van. A díjazott állatokat 2 év letelte előtt a megye területéről eladni nem szabad, csak az esetben, ha hiteles módon beigazoltatik, hogy az illető állat időközben tenyészkeptelenné vált. A ki ezen tilalmat megszegné, tartozik a díjat az egyesületnek visszaszolgáltatni.

Elhatározta a választmány, hogy a folyó télen Sajógömörön, Osgyánban, Sajólénártfalván és Garamszécsen rendez hazaiipari tanfolyamokat és 25 községben tart népies gazda-előadásokat.

Elhatározta továbbá a választmány, hogy egy éves tejelő versenyt rendez, a melyen tejszövetkezetekkel bíró községek gazdái vehetnek részt állatjaikkal.

A mezőgazdasági kamarákról szóló törvényjavaslat-tervezet megnyitására kiküldendő bizottságba *Szentiványi* Árpád elnököt választották meg.

Elhatározta továbbá, hogy felkéri a földművelésügyi minisztert, hogy a tél folyamán a rimaszombati m. kir. földművelés iskolánál tehenészgazdák és majorosok részére 2 heti időre kiterjedő tanfolyamot rendezzen.

Az egyesület a választmány határozata folytán 3—4 drb. műtrágyaszóró gépet szerez be, a mit csekély bérért tagjainak használatra kikölcsönöz.

Látogatás Hevessy rajz- és festőiskolájában.

A napokban alkalmunk volt látni annak az egypár növendéknek munkáit, kik a fenti iskolába szorgalmasan eljárnak dolgozni. Szinte meglepett az alig másfél hónap észlelt eredménye. A természetnek megfigyelésében, vele a művészetnek megértésében mily fokozatos haladás nyilvánul meg e rajzokban. Véték volna, ha nem bírnánk magunk között tartani, megéltetését biztosítani minden tekintetben képzett és szorgalmas vezetőjének.

A vele folytatott beszélgetésünkből jegyezzük ide a következőket: „Vagy igen könnyű, vagy nagyon nehéz idehaza nálunk a festő helyzete. A szerint, a mint be tud olvadni a klikkek rendébe, a divatok sablonjaiba vagy követni meri művészetében a félte örzött egyéni ösztönét, művészi hitvallását. Az én hitvallásom a művészetben, a minden idegentől ment magyaros művészet. Távol szeretnék élni a „Gögeinek” utánzóitól. Itt vágyom dolgozni a megyében, annak népe között. A legnagyobb tanító-mester: a Természet ölen, keresni a formának nyelvét, melylyel művészetében a magyar beszélhet.

Láttam az olaszok nemzetközi tárlatán, milyen hatalmas, egyéni a Holland, a Norvég, az Orosz nemzeti művészet. Hogyan emelkedtek ki az internacionális sablon keretéből, míg a magyarnak nevezett piktura szépen beleolvadt. Nálunk még úgy kell festeni, a hogy a hatalom, a klikkek vagy éppen a divatos áramlatok diktálják, másként nehezen él meg a magyar festő. Az a nagy baj még nálunk, hogy nagyon kevés a művészetért rajongók száma. A legtöbb családnál a kép csak faldelek. Nincs közönségünk. Különösen itt nincs a vidéken. Nem sokat értenek a képekhez. A legjobb üzleteket a vigécek csinálják gyárilag készült képekkel.

Ez iskolával az volna a célom, hogy átültessem növendékeimbe a művészet helyes érzését. A pepecselő dilettantizmus rosszabb a teljes tájékozatlanságnál.

A polgármester urnak köszönettel tartozom, hogy átengedte ez iskola ezéjára e helyet. Tulajdonképpen ilyen módon kellene feltönni a megyéknek s városoknak a művészet terjesztésének eszméjét.

Kérdi, hogy miért nem állítok ki a tárlatokon? Meg sem próbáltam. Egy ízben kiállító tagja voltam a szalonnak, de mióta a vidéki tárlatait a fiúmei tárlathoz hasonlóan rendezi, hadilábon állok vele. A másik tárlatnál meg „kilineselni” kell, hogy az ember bejusson a separált klikkbe. Bizonyosan hallott a Szinyei-Merse Pál esetéről, az itt visszautasított képét a Párisi Szalon aranyéremmel tüntette ki. Ez régebben volt, de az állapotok ma sem sokban javultak.

Szándékom egy collective kiállítást csinálni, de a mit ma festek, el kell adnom, hogy holnap éni tudjak. Kilátásba helyeztek egy pár portrait megrendelést. Ilyen módon várom a támogatást, mely mellett megvalósíthatom tervemet.”

Ösztönesség s erős elhatározás áradt ki e szavakból. Hisszük, hogy megyénknek s városunknak tehető műpártoló tagjai meg fogják szívni e sorokat, s megrendeléseikkel fel fogják keresni a festőt. Azt is reméljük, hogy következő alkalomkor több növendék tudunk majd találni az iskola keretében, többen fogják kihasználni az alkalmat, hogy tehetségüket ez irányban helyesen képezzék. (m. g.)

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem újították, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést ki egyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Ünnepi istentisztelet. Királyunknak, mint osztrák esászárnak folyó hó 2-án tartott jubileuma alkalmából a helybeli róm. kath. templomban hálaadó ünnepi istentisztelet volt, melyre a méntelep legényeire is kivonult. A misét *Széman* Endre prépost-plebános nagy segédlettel tartotta.

Ünnepély. X. Pius pápa 50 éves papi jubileuma alkalmából a „Katholikus Olvasó-egylet” folyó hó 8-án, kedden délután 4 órakor alábbi műsorral hódoló ünnepélyt rendez, melyre az érdeklődőket tisztelettel meghívja az Elnökség. — A műsor a következő: Pápai himnus, Enek. Megnyitó beszéd, tartja: *Váry* János elnök. Ünnepi óda, írta: *Bencsik* Sándor hittanár, szavalja: *Kossuth* Sándor. „Salve Regina”, énekl: *Kész* Nellike kisasszony. Felolvasás, tartja: *Bencsik* Sándor titkár. „Az egyház”, írta: *Kemenes*, szavalja: *Kovács* István. Bezáró beszéd, tartja: *Széman* Endre prépost-plebános. Hymnus. Enek. — Felhívjuk a közönség figyelmét az érdekesnek ígérkező ünnepélyre.

Személyi hírek. *Bornemisza* László alispán, udvari tanácsos folyó hó 2-án Budapesten időzött és tevékeny részt vett a vármegyei tisztviselők fizetés rendezésére összeült alispáni értekezletben, valamint a belügyminiszter és a belügyi államtitkárhoz járult küldött-ségben is.

Kinevezések. A helybeli kir. törvényszéknel működő Fodor Zoltán jeles képzettségű albíró s a rimaszécsi kir. járásbírósnál működő Boross Zoltán albíró — mint a „Hivatalos Lap”-ban kedden közöltetett, törvényszéki bírónak, illetve járásbíróvá lett előléptetve. A rozsnyói járásbíróshoz beosztott Rákossy Jenő albíró szintén járásbíróvá nevezetett ki. Az új bírák, kiknek előléptetése széles körben kelt örömet — jelenlegi állomáshelyükön meghagytak.

Egyházi közgyűlés. A Rimaszombat — tamásfalvi ev. egyházközség Kabinji Aladár felügyelő és Gyürky Pál főesperes lelkész ikerelőlelete mellett nov. hó 29-én népes közgyűlést tartott, melynek érdemleges tárgyát az egyházmegyei közgyűlésre kiküldendő képviselők megválasztása képezte. Kiküldettek szavazati joggal Geduly Géza gondnok és dr. Wallentingy Dezső jegyző; tanácskozási joggal: Bocskó Dániel, Jacsó Pál, dr. Gyürky Pál, dr. Institoris Endre, dr. Törköly József, Halász József, Szalontay Sámuel stb. egyháztanácsosok és a tamásfalvi hívek közül is többen. A gyűlés végén lelkes éljenzéssel fejezték ki a megjelent hívek igaz ragaszkodásukat, szeretetüket a kiváló elnökség iránt.

Házasság. Járóház Dániel, Putnok községi pénztáros leánya, Járóház Jolánka november hó 30. tartotta esküvőjét Mazurka Emanuel miskolci es. és kir. kapitánnyal.

Halálozás. Egy tisztos, jólelkű nő, a gondos, szerető anyák mintaképe: özv. Czékora Jánosné szül. Jedlovsky Karolin hunyt el városunkban folyó hó 4-én 79 éves korában rövid betegség után. Az elhunytban Törköly József helybeli állami elemi iskolai igazgató neje és Soós Gyula jómű helybeli kereskedő neje édes anyjukat gyászolják. Ma délután temetik. A család következő jelentést adta ki: „Alólirottak egy a saját, valamint az összes rokonság nevében is mély fájdalommal jelentik: a teletelhetetlen édes jó anyának, illetőleg anyós-nak, nagyanyának, dédanyának és jó rokonnak özv. Czékora Jánosné szül. Jedlovsky Karolinának folyó évi december hó 4-én, d. u. 2 órakor, életének 79-ik évében, rövid szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. A megboldogult porhüvelyé 1908. december hó 6-án (vasárnap) d. u. 3 órakor fog az ág. hitv. ev. egyház szertartása szerint a helybeli sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. — Béke hámvaira és legyen áldott emléke közöttünk! — Rimaszombat, 1908. december hó 4-én. — Törköly Józsefné szül. Czékora Róza, Soós Gyuláné szül. Czékora Emma leányai. Törköly József, Soós Gyula vejei. Törköly László, Halász Józsefné szül. Törköly Margit, dr. Törköly József, Soós Gizsi, Soós Zoltán unokái. Törköly Lászlóné szül. Posevitz Etelka, dr. Törköly Józsefné szül. Vad Mariska unokaménnyei. Halász József unokavő, Halász József, Halász Pistike, Halász Laczika dédunokái.

Választott bíróság. A rimaszombati kerületi munkásbiztosító-pénztárhoz kirendelt s Kolbay Sándor táblai bíró előlelete alatt működő választott bíróság jövő 1909. évben szakértőként következő orvosokat fogja a hivatalos megállapítás szerint igénybe venni: Dr. Lichtschein Adolf vasuti orvosi tanácsadó, dr. Lőcher Tamás kórházi igazgató-főorvos, dr. Meskó Miklós megyei tisztí főorvos, dr. Sigmund József műtő, kórházi osztályvezető orvos és dr. Zehery István kir. törvényszéki és fogházorvos.

Nőegyleti közgyűlés. A helybeli izraelita nőegylet folyó hó 3-án Weiss Adolfné előlelete alatt közgyűlést tartott, melyen előlélektől lemondott dr. Cziner Miksáné helyébe egyhangú lelkesedéssel dr. Lichtschein Adolfnét választották, kit a közgyűlés megbízásából küldöttség kért fel arra, hogy a tiszt betöltésére vállalkozzék. O azonban egészségi okokból nem fogadta el a választást, mire dr. Krausz Gyulánét választották meg, ki meleg hangon mondott köszönetet a bizalomért. Alelnökké: Weiss Adolfnét, pénztárnokká: Lefkowitz Ferenczét, ellenőrzé: Blau Vilmosnét választották. A választmányt kiegészítették: dr. Cziner Miksáné, Kohn Albertné, Jellinek Bertalanné és dr. Witt Sándorné új tagokkal.

Műkedvelői színelőadás. A helybeli jót. nőegylet árvaainak felruháására folyó hó 12-én, azaz szombaton megtartandó műkedvelői színelőadásra nagyban folynak a próbák a „Hungária” nagytermében. — Műkedvelőink színe-java kezét fogott, hogy a legnemesebb cél érdekében élvezetes estét nyújtson jótékony nagyközönségünknek. Annyit már előre is megszughatunk, hogy a ki eljön, nem fogja megbánni! Az előadást tánc követi. Epen ezért, de meg a jót. cél érdekében is a belépődij egységes, személyenként 3 korona. Az ülőhelyek azonban a rend érdekében számozva lesznek. A már is megnyilatkozó nagy érdeklődés miatt tehát felhívunk mindenkit, hogy siessen magának jó előre jegyet váltani. A meghívó itt következik: „Rimaszombat és vidéke jótékony nőegylete 1908. december 12-én a „Hungária” szálló dísztermében műkedvelői előadást rendez, színe kerül: „A Gyurkovics lányok”. Eletek 4 szakaszban. I. tá: Herczeg Ferencz I. szakasz Kata. II. szakasz Sári. III. szakasz Ella. IV. szakasz Miczi. Sugó: Fráter Sándor.

Személyek:

Gyurkovicsné	Dr. Veres Samuné
Katalin	Lukács Margit
Sára	Adorján Lili
Ella	Geduly Gizella
Miczi	Lengyel Ivánné
Terka	Konratovics Ilma
Liza	Török Matild
Klári	Szakall Etelka
Radványi Ezedes	Bihary István
Horkay Feri	Dr. Söldos Béla
Sándorffy	Gyürky István
Gida	ifj. Madarassy Gyula
Semetty	Básthy Zoltán
Kemény Tóni	Balás Géza
Jankó	Balgá Kálmán
Czigányprimás	* * *

Helyárak: ülőhely 3 kor., állóhely 2 kor., deákjegy 1 karzat 50 fillér. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté 8 órakor. Az elő-

adást táncmulatság követi. Jegyek előre válthatók Lévai László könyv- és papírkereskedésében.

Esküvő. Harmatta János helybeli postatiszt t. hó 3-án tartotta esküvőjét az ág. ev. templomban Hegyessy Erzsikével.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatási miniszter Mikitta Emilia koháryházi és Siposs Gyula vihynepe-résznyei áll. el. iskolai tanítókat kölcsönösen áthelyezte.

Adomány. A nyomorék gyermekek részére f. hó 20-án állítandó karácsonyfára két jószívű urleány: Rózsássy Aranka és Kerekes Aranka megtakarított pénzükből 3—3 koronát küldtek az elnökséghez, mely ez uton mond halás köszönetet.

Felolvasás. Igen élvezetes és kellemes 2 órát töltöttek el azok, akik folyó hó 3-án a helybeli egy. prot. főgimn. díszes tornacsarnokában megjelentek, hogy Komáromy Géza tanárnak 96 vetített képpel megvilágított felolvasását Dalmácia, Hercegovina és Boszniairól meghallgassák. A Balkán veszedelem fókuszja ez annectált tartományunk. A meleg szeretettel, nagy tudással és gondtal, kedvesen megírt felolvasás és kitűnő vetített képek legszebb vadregényes vidékeit, fővárosait, történelmi helyeit mutatta be. A nagytermet színültig betöltő közönség mint végig lebilincsel érdekklődéssel kísérte a tanulságos előadást, melynek első felét Pásztor Gyula főgimn. tanár olvasta fel, pompás, érezes hangján, a végig pedig maga a szerző. Oszatlan meleg éljenzés hirdette a befejezéskor az általános meglepődést, elismerést. Kívánatos volna az uránia-előadások havonkénti rendszeresítése, állandósítása.

Jegyzői értekezlet. A Gömör-Kisbontvármegyei községi és körjegyzők egylete folyó hó 3-án értekezletet tartott a vármegyei ház kistermében. Az értekezlet elhatározta a községi és körjegyzők mellékjárulékaiknak törzskönyvezését. Ezen törzskönyvezésnek célja az, hogy a községi és körjegyzők mellékjárulékaik — más vármegyékhez hasonlóan — a helyi viszonyoknak megfelelőleg lehetőleg egyöntetűen rendeztessenek. Vármegyékben igen sok olyan jegyzőség van, a hol a jegyző az irodai fűtés és világítás költségeit a saját zsebéből kénytelen fedezni, holott minden közhivatalban erről gondoskodva van, s nem kell a tisztviselőnek az irodahelyiségük fűtéséről és világításáról saját pénzükből gondoskodni. Ezen visszás állapotok megszüntetését célozza a megtartott értekezlet.

Kérelem. Rimaszombat és vidéke jótékony nőegylete, a főgimnázium tornacsarnokában karácsonyfá-ünnepet rendez. Jézus születése napján azokat a szegény gyermekeket, munkára képtelen aggodat és betegeket ruházza fel, kiket sorsuknak mostohaoltva teljesen a társadalom körörléteire utalt. Azzal a tiszteletteljes kérelemmel fordulunk a nagyérdemű közönséghez: adakozzanak ez ünnepre! Pénzt, ruhaneműt, élelmiszert hálás köszönettel fogadunk, s hírlapilag nyugtázzunk. Szíves adományait kérjük decz. 18-áig dr. Marikovsky Istvánné igazgatóhoz küldeni. A választmány megbízásából Rimaszombat, 1908. december hó Samarjay Jánosné elnök. Molnár Józsefné alelnök, dr. Marikovsky Istvánné igazgató.

A miskolci fillér bál, melyet évről-évre hagyományosan és fényesen a miskolci ref. női fillér-egylet szokott rendezni, az idei tarsang alatt 1909. évi január hó 9-én fog megtartani Miskolcson a Korona szálloda összes termeiben. Ez a bál a felső magyarországi ur társaságoknak megszokott hírneves elite-mulatsága. Minden évben ott találjuk Borsod, Abauj, Torna, Zemplén, Ung, Gömör, Heves, Szabolcs stb. vármegyék előkelő közönségét, melyet a főváros is minden évben számos taggal növel. A velünk közölt értesítés szerint a mulatság élen ez idén is özv. Patay Gyuláné szül. Szathmáry Király Anna urasszony áll. Vármegyénkbel az eddigi megállapodás szerint a lady-patronesek sorába Hámos Árpádné és Lukács Gézáné urasszonyok fognak felkérteni. A bálbizottsági elnökök sorába pedig Komáromy István tb. főszolgabíró, lapunk felelős szerkesztője választották be. A rendezőség sorában több vármegyebeli fiatalember nevé fogjuk találni.

Nyomorék gyermekek karácsonya. A gömörmegyei Fehérkereszt-egylet gyámolítása alatt álló nyomorék gyermekothon ez idén is ájtatos ünnepséggel óhajta a karácsony ünnepét megtartani. E célból már új helyiségében: a régi leányiskola emeletén karácsonyfát állít gyermekeinek, melyre már ezideig is sok adomány folyt be. Az ünnepség folyó hó 20-án (vasárnap) fog megtartani délután 5 órakor. Az ünnepi beszédet és imát ez idén Czinke István ref. lelkész fogja elmondani. Az elnökség ez uton is kéri a közönséget, hogy azon mentől nagyobb számban megjelenjen szíveskedjék.

Új megállóhely. Tiszoloz nagyközség innesső részén a város lakossága részére könnyen megközelíthető új megállóhely létesítetett. A személyszállító vonat az új óráznál már megállanak. A tiszoloziak régi vágya teljesült ez új megállóhely létesítésével.

A folyó évi állatösszeírás eredménye. Most kerültek nyilvánosságra a folyó év tavaszán végzett állatösszeírás adatai. Az összeállított kimutatások vármegyénkent tüntetik föl külön táblázatban az ország területén összeírt szarvasmarhaállományt és pedig külön-külön számszerint a magyar, piros-tarka stb. állományt. A folyó évi összeírást az előző évihez viszonyítva, konstatalható, hogy az 1908. évi összeírás kedvezőbb mint az előző. Ugyanis míg 1907-ben vármegyénkben összeírtak 75658 drb. szarvasmarhát, ez idén 80084 darabot, a szaporodás tehát 1 év alatt 4430 drb., vagyis 5.5%/. Jellemző tünetként megállapítható, hogy míg a nyugoti fajtak állománya szaporodott, addig a magyarfajta szarvasmarha 1498 darabdal fogyott. Erdemesnek tartjuk kiemelni, hogy a magyar fajta szarvasmarha megyénkben 1895. év óta 59619 darabról 25706 darabra csökkent le, pedig a szarvasmarha állomány ugyan ez év óta 6027 darabdal szaporodott, de ez a szaporodás mind a piros-tarkára esik. — Összeírtak ez évben 15797 darab lovat (szaporodás 218 drb.), 55960 drb. sertést (szaporodás 3066 drb.), 172909 drb. juhot (szaporodás 12397 drb.), azontul jelentéktelen számban kecskét (1113 drb.), szamarat (154 drb.), öszvért (21 drb.) és bivalyt (15 drb.). — Az érdekes statisztikai adatok a „Földmívelési Értesítő” november hó 29-iki számában jelentek meg, a mely minden körjegyzőnél meg van.

Jöhet a szerb akár a muszkával egyetemben, városunk is megkapta a katonai megerősítést. A napokban érkezett több ezred gyalogság, lovasság és tüzérség a legújabb gyorstűzelő ágyakkal felszerelve: ólomból, maschéból és fából bekvártélyozva Szoyka Pál játék-, női kézimunka-, rővid- és díszművirág üzletében, hol e rengeteg hadián kívül mesés a játék és egyéb karácsonyi meglepetésekben bővelkedő raktár, mely a legkényesebb igényt is kielégít és szolid áron szerezhet mindenki örömet egy kicsinynek, mint nagyoknak.

Katonai utóállítás. A rendes havi katonai utóállítás tegnap tartott meg a vármegyei székház földszinti termében. Megjelent egy a közös, valamint a honvéd katonai bizottság. A sorozáson Lukács Géza vármegyei főjegyző elnökolt.

Ifjúsági hangverseny. A helybeli egy. prot. főgimnázium ifjúsága nagyborszábasu jótékonycélu hangversenyre készül, mely folyó 19-én lesz. A dal- és zenekör szakavatott vezetője: Pásztor Gyula és a Tompa-önképzőkör kiváló elnöke: dr. Veres Samu vezetése mellett szorgalmasan folyik az előkészület napról-napra. A részletes programot lapunk jövő számában közöljük.

A Gyurkovics-lányok Losonczon. A losonci jótékony hölgyvilág a mult hó 28-án egy nagyszabású és jól sikerült Cabaret-estélyt rendezett. Ennek keretében volt alkalmunk látni „A Gyurkovics-lányok” ez. darab első szakaszát. A szereolók mindannyian ügyesen töltötték be szerepköreiket, mégis közülök azonban ki kell emelnünk Hercsúth Gézánét Gyurkovicsné szerepében, Kohlener Edith-t Miczi szerepében és Kristóf Sándort Horkay szerepében, kik valóban remekeltek. — Azért emlékezzünk meg e helyen a losonci Gyurkovics-lányokról, mert ismerve a mi szereplőinknek képességét és törekvését, egész biztosan reméljük, hogy a mi előadásunk sem marad el a losonci mögött.

A „Napközi Otthon” javára eddig a következő nagylelkű adományokat vettem: dr. Lichtschein Adolf és neje 10 kor., Sturman Pál (turógyáros, Murány-Hosszurét) 5 kg. turó, Bánhidly Istvánné 10 kor., Stech Kálmánné 5 kor., Samarjay Jánosné 25 kg. zsír, 1 drb. juh, 105 kg. liszt 3 zsák burgonya, 50 l. bab, 5 kg. rizs, 1/4 kg. bors, 1/4 kg. paprika. Névtelen helyről 100 kor., Medveczky Sándor és neje 10 kor., dr. Veres Samuné 4 kor., Szakall Andorné 4 kor., Tihanyi Lajos 1 kor., Benesik Sándor 4 kor. Fogadják mindnyájan hálás köszönetem Rimaszombat, 1908. december 4. Dr. Marikovsky.

Névnep megváltásul a „Napközi Otthon” javára Ratkó Margit 10 kor., id. Institoris Endre 10 koronát adományoztak. Meleg köszönet érte! Dr. Marikovsky.

A Petőfi-ház. A minap érkezett haza a londoni kiállításból a Petőfi-ház és ereklyemuseum könyvtárának berendezése. A művészi kivitelű szekrényeket egyenesen a Bajza-utcazi Petőfi-házba vitték, melynek belső díszítő munkálatain javában dolgoznak Kéry Gyulának, a Petőfi-társaság titkáranak felügyeletével. Az újalakítás befejezése után Ernst Lajos, a Petőfi-museum igazgatója, nyomban megkezdi a berendezést és a nagybecsű ereklyetárgyak elhelyezését. E Petőfi-museum fenntartási céljára rendezett sorsjáték I. koronás sorsjegyeinek terjesztésére megmozdult az egész magyar társadalom. — Amint értesülünk, vármegyénkben is erős akció készül. E mozgalom támogatására mi is felhívjuk közönségünket, mert a sorsjáték sikerétől függ az, hogy a Petőfi-házat a Petőfi-társaság mielőbb átadhassa rendeltetésének. Az egy koronás sorsjegyek megrendelhetők a társaságnál Budapest, IX., Boráros-tér 2. szám alatt lévő irodájában.

Vonatelgázolás. Folyó hó 2-án a reggeli órákban Várgede község között egy sebesen haladó tartalék-gép egy öreg asszonyt halálra gázolt. Az elgázolás úgy történt, hogy az öreg anyóka a reggeli rórátára igyekezett a templomba és a vasuti vágányokon. Szerencsétlenségére azonban süket volt, s így nem hallotta, hogy egy vasuti mozdony sebesen közeleg. A mozdonyvezető pedig nem látta a sötétben, s így a mozdony elütötte. Az öreg asszony nyomban meghalt.

A hamisításokról. Korunk haladásait, sajnos, nyomon követi a ravasz hamisítások minden neme. A városokba hamisított élelmi szerek, a vidékre hamisított ipari termékek kerülnek. Ujabb idő óta az ismert szarvas jegyű szappan lett áldoztatva a legkülönbözőbb utánzásoknak. Ez a maga nemében egvedüli szappan tudva-levőleg az ugró szarvast viseli védjegyként. És ime felbukkan minden lehető ugró állat, szarvakkal vagy azok nélkül, csak valamelyest hasonlítson a Schicht-szappan szarvasához. Ügyeljünk tehát szappanbevásárlásainknál jól a „szarvas” védjegyre.

Vásáráthelyezés. A miskolci kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, miszerint Kle-nőcz községben a jövő évi február 6-ra eső országos vásár február hó 8-án és az április hó 24-re eső országos vásár a jövő évben kivételesen 1909. évi április hó 26-án tartassék meg.

Hetivásár. A miskolci kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy a Gömör- és Kisbontvármegye területéhez tartozó Nyusztva községben minden esütörtökön, vagy ha valamely esütörtöki napra ünnep esnék, úgy az utánna következő napon (pénteken) helypénzszedéssel egybekötött állattelhajtás nélkül hetivásár tartassék.

A belügyminiszter valamennyi vármegye alispánjához a következő közérdekű körendeletet intézte: „A Magyar Országos Tüzoltó-Szövetség előterjesztéséből arról értesültem, hogy az 53888/888. számú tüzendészeti kormányrendelet sok helyen ninesen végrehajtva, amennyiben az elrendelt tüzoltószerkekkel, megtelelő szer-tárral és szervezett, kiképzett tüzoltósággal még igen sok község nem bír. Felhívom eméltogva Czimet, hogy körülményes, tájékoztató jelentést tegyen arra nézve, miszerint az említett kormányrendelet 34. §-ában meg-szabott felügyeleti kötelességét idáig miként teljesítette?

Nyilttér.*)

Elegáns női és gyermekkalapok, sportsapkák, gyászkalapok, menyasszony-koszorúk, fátylak, divatos női- és gyermekfelöltők, kezdett és kész kézimunkák, kézimunkakellékek, kézimunka dísz tárgyak, nagy választékban rak-táron vannak és jutányosan beszerezhetők.

FISCHER BERTA női divattermékben
Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 24.

*) E rovart alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Köhler István

tűzoltószert-, fecskendő-, szivattyú- és gép-gyára BUDAPEST.

Iroda: VIII., József-körút 9. Gyár: X., Felsővaspálya-u. 5.
10-10 **Részletfizetésre is!!**

Dr. VAJDA GÉZA szemorvos
szemgyógyintézete
Miskolcson, a „sanatorium és vizgyógyintézet”
felső épületében. — Telephon 221.
Rendelés hétköznap délelőtt 11 órakor és délután 3 órakor.

KEDVES ajándékok:

képeskönyvek, mesekönyvek,
ifjúsági iratok, díszművek, le-
vélpapírosok, albumok, em-
lékkönyvek, imakönyvek és
íróasztali készletek

Ifj. RÁBELY MIKLÓSNÁL

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 8.

HOLLÓSY JÓZSEF
legrégibb
temetkező vállalata
Rimaszombatban,
Losonczy-u. 21. sz. a saját házában.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű helybeli és vidéki közönségnek szíves tudomására, hogy **butorüzletemet teljesen felosztattam.**

temetkezési vállalatomat
azonban kibővítve tovább folytatom.
Hosszu időn át szerzett tapasztalatom biztosított nyújt minden, a temetkezés elrendezése körül szükséges minden ügyeknek gyors és pontos kivételére.
Vidéken történő temetések elrendezését ezután is a legnagyobb készséggel elrendezem.
Szemfedél, koporsó és sirkoszorúk
s az összes temetkezési kellékekből nagy raktárt tartok.
Teljes tisztelettel:
Hollósy József.

Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

A konyhában és házban
mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht szarvasszappannal

tisztítsunk. Ez szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeltetik.

Tanulól

14 éves jó házból való keresztény fiu felvétetik — német és tót nyelvet bírók előnyben részesülnek —
Hrehocsik Lászlóné fűszer-, csemege-, norinbergi- és rövidáru üzletében **Ózdon.** 7-8

Meghívó.

A gömörmezei kereskedelmi R.-T. I. évi rendes közgyűlését

Rimaszombatban, **1908. évi december hó 23-án,** délelőtt 11 órakor a „Gömörmezei Takarékpénztár és Hitelbank R.-T.” helyiségében tartja, melyre a t. részvényesek ez uton is meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése a mult üzletév eredményéről, s javaslata a tiszta nyereség megállapítása és felosztása iránt.
 2. A felügyelő-bizottság jelentése és javaslata.
 3. Az évi osztalék megállapítása.
 4. Az alapszabályok 12, 18, 21, 24, 25, 27, 28, 29, 30, 32. és 42. §§-ának módosítására vonatkozó s közgyűlésileg már jóváhagyott javaslat újabb előterjesztése.
 5. Négy tagu felügyelő-bizottság választása.
 6. Indítványok.
- Rimaszombat, 1908. december 3.

Az igazgatóság.

Jegyzet. 14. §. Annak, ki a közgyűlésen szavazatát gyakorolni akarja, a közgyűlést előzőleg legalább 8 nappal saját nevére szóló részvényeit vagy meghatalmazását a társaságnál letétbe kell helyeznie, a mely letétből kiállított névre szóló elismervény jogosít a közgyűlésen való részvételre. Szavazati jogot meghatalmazás útján is lehet gyakorolni, meghatalmazott azonban csak részvényes lehet. A letét a közgyűlés előtt vissza nem vehető.

Saját termésű boreladás.

Aláírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, miszerint ez ideig saját termésű valódi almágyi tiszta kezelésű és kiváló jó minőségű új boraimnak presztelt üvegekben és hordóknál elárusítását megkezdtem. — Tekintettel az ezidei jobb szűretre, az árakat lehetőleg leszállítottam.

1 literes üveg valódi almágyi új bor 30 kr.
1 literes üveg valódi almágyi ősbör 30 és 45 kr.
Üvegre letét külön 5 kr.

Hordósámmra 50 literen felül az ár ugy helyben, mint vidékre, literenként fogyasztási adó nélkül 5 kr.-ral olcsóbb. A hordók beszerzési árán számítottak, tisztán s jó karban, 1 hó letelte után ugyanolyan árban helybe szállítva, visszavétnék. — Rimaszombat, 1908. november hó 29.

Benyó Béla.
almágyi szőlőbirtokos és bortermelő.

Hirdetmény.

Aláírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t.-cz. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyrócei kir. járás-bíróságnak 1908. évi Sp. II. 179. számú végzése következtében Bottó Gyula ügyvéd által képviselt Nagyrócei népbank javára 149 korona 40 fillér s járuléka erejéig 1904. évi augusztus hó 13-án fogamatosított végrehajtás útján letoglalt és 750 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: négy ló, két ökör, egy tehén nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a nagyrócei kir. járásbíróság 1908. évi V. 170. 4. számú végzése folytán 149 korona 40 fillér tökékövetelés, ennek 1908. évi május hó 26-ik napjától járó 8% kamatai, 1/3% váltódj és eddig összesen 136 kor. 53 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Királyhegyalján leendő megtartására **1908. évi december hó 9-ik** napjának d. e. 12 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el tognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyróce, 1908. évi november hó 24-én.
Holló Arzén, kir. bírósági végrehajtó.

Szálloda Erdélyben.

Szálloda kávéház és étteremmel, nagy tánc-terem, kert és istállókkal stb. megye székhelyén 3000 forintért azonnal átadó. — **Czim:** e lap kiadóhivatalában megtudható. 1-4

Pályázati hirdetmény.

5153. sz. — A Gömör- és Kishontvármegye rosznyói járásában fekvő **Csetnek** nagyközségben 1600 korona törzsfizetés, 200 korona lakpénz és 40 korona iroda általny pótlékkal rendszeresített **községi jegyzői állás** a jegyző nyugdíjazása folytán megüresedvén, ennek betöltésére az 1886. évi XXII. t.-cz. 82. §. alapján pályázatot hirdetek.

A községi jegyző mellett ezidő szerint ideiglenesen egy írnok van alkalmazva, azonban egy segédjegyzői állás rendszeresítése iránt az intézkedések már folyamatba tétettek.

A megüresedett községi jegyzői állás az 1886. évi XXII. t.-cz. 78. §. alapján a 68. §. értelmében **f. évi december 14-én Csetneken a község-házánál d. e. 11 órakor** tartandó törvényszerű választáson fog betöltetni.

Felhívom a pályázni szándékozókot, hogy eredeti jegyzői oklevél, illetve a közigazgatási tantolyam sikeres elvégzését igazoló eredeti végbizonyítványokkal, valamint eddigi működésüket és illetőségüket igazoló hiteles okmányaikkal felszerelendő pályázati kérvényeket **f. évi december 13-ig hivatalomhoz** esetleg a választást megelőzőleg a helyszínen nyujtsák be.

Rozsnyó, 1908. november hó 20.
Nagy, főszolgabíró.

Benkó János

Gömörvármegye legrégibb és legnagyobb **butortelepe,** valamint **temetkezési vállalata**
Rimaszombat, Kossuth-u. és Kmetty-utca sarok.

Ajánlja óriási készlettel bíró butortelepét a n. é. közönség jóakaratu figyelmébe: divatos nappali és hálószoba berendezések, menyasszonyi kelengye és egyéb más butorzatok a legnagyobb választékban mécsékelt áron kaphatók. Temetkezési vállalatom szintén ajánlom a n. é. közönség figyelmébe. Ajánlokozom bármínó egyszerű temetéstől a legdíszesebb temetéseknek a teljes elrendezéséig.

Üzletemmel kapcsolatban igen nagy és választékos raktárt tartok fenn a legújabb szerkezetű és legkiválóbb zenélő és beszélt gramofonokból és a hozzávaló mindenféle egy és kétoldalas gramofon-lemezekből Gramofonjaim a technika legújabb vívmányai: a lemezek pedig a legdíszesebb művészek és zeneszerzők énekeit és zenekötéseit foglalják magukban. Ezen, ma már általános közkeveltségnek ürvendő zeneszerzők igen alkalmasak karácsonyi és újévi ajándéknak, a melyből raktáramban nagy választék van és azok jutányos áron, sőt részletfizetésre is megszerezhetők.

A n. é. közönség figyelmét tisztelettel hívom fel üzletre és kérem jóakaratu pártfogását.
Rimaszombat, 1908. november hó.
Özv. Benkó Jánosné,
tulajdonos.

Szoyka Pál

női kézimunka-, rövid-, szövött-, díszmű-, játék- és divatáru-üzlete
Rimaszombat, Rákóczi-utca 1.

AJÁNlja: Dús raktárát mindenemű női-kézimunka kellékekben: **előnyomott, kezdett és kész kézimunkákban.**
Jutányos áron **függöny-kongré** és **horgoló cordonetteket.**
Nagy kiterjedésű **hímző előnyomdáját,** keresztöltéses, horgolási és egyéb kézimunka **kölcsön-** mintát, ugy **monogrammok, menyasszonyi kelengyék** és **színes dísz-dolgok** hímzése is elvállaltatnak.

Lombfűrészeti, fafaragászati, fa- és bürsöny **égetési kellékeit.**
Karácsonyi és alkalmi ajándéktárgyak, hímzéssel betejezendő és kész **plüss-kazettek, albumok, mappák, emlékkönyvek, tárczák, ridikulók** és egyéb **díszmű áruit.**

Egyuttal a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy ez idén is **játékraktáramat** a legszebb és legújabb dolgokkal szereltem fel, melyben minden igényeknek megfelelő dolgok óriási választéka feltalálható.

Vidéki megrendelések a legpontosabban és leggyorsabban eszközöltetnek. 6-*